

Araştırma Makalesi/Research Article

**BÜYÜK VE ORTA BOY İŞLETMELER İÇİN FİNANSAL RAPORLAMA STANDARTININ
MUHASEBE MESLEK MENSUPLARI ÜZERİNDE ALGI DÜZEYİNİN ARAŞTIRILMASI**

***INVESTIGATION OF THE PERCEPTION LEVEL ON PROFESSIONAL ACCOUNTANTS OF
FINANCIAL REPORTING STANDARD FOR LARGE AND MEDIUM-SIZED ENTERPRISES***

Mahmut Sami ÖZTÜRK

Dr. Öğr. Üyesi, Süleyman Demirel Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, samiozturk@sdu.edu.tr
<https://orcid.org/0000-0002-7657-3150>

Oğuzhan ÇARIKÇI

Dr. Öğr. Üyesi, Süleyman Demirel Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, oguzhancarikci@sdu.edu.tr
<https://orcid.org/0000-0001-8709-9071>

Başvuru Tarihi/Application Date: 31.05.2018

Kabul Tarihi/Acceptance Date: 19.07.2018

DOI: 10.30798/makuiibf.429246

Öz

Bu çalışmanın amacı Büyük ve Orta Boy İşletmeler için Finansal Raporlama Standardının (BOBİ FRS) muhasebe meslek mensupları üzerindeki algı düzeyinin tespit edilmesidir. Bu amaç doğrultusunda çalışmada, Batı Akdeniz Bölgesinde çalışan muhasebe meslek mensuplarına yönelik gerçekleştirilen anket çalışması neticesinde BOBİ FRS'nin algı düzeyi saptanmaya çalışılmaktadır. BOBİ FRS'nin muhasebe meslek mensupları tarafından uygulanacağı düşünüldüğünde, katılımcıların BOBİ FRS hakkındaki algıları ve bakış açıları son derece önem taşımaktadır. Literatürde muhasebe meslek mensuplarının BOBİ FRS hakkındaki düşüncelerinin tespitine yönelik yapılmış herhangi bir çalışmanın bulunmaması nedeniyle bu çalışmanın sonuçlarının alana katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: BOBİ FRS, Muhasebe Meslek Mensupları, Algı Düzeyi

Abstract

The purpose of this study is to determine the perception levels of the “Financial Reporting Standard for Large and Medium Sized Enterprises” (BOBI FRS) on professional accountants. For this purpose, in order to determine the perception levels of BOBI FRS, a questionnaire was conducted for professional accountants working in the Western Mediterranean Region. When BOBI FRS is considered to be practiced by professional accountants, the participants' perceptions and perspectives on BOBI FRS are extremely important. It is believed that the results of this study will contribute to the field because there is no study about the professional accountants' thoughts for BOBI FRS in the literature.

Keywords: BOBI FRS, Accounting Professions, Perception Level

EXTENDED SUMMARY

Background: International Financial Reporting Standards (IFRS) is published to access transparent, correct, complete and understandable information and to establish a common accounting language in the world. However, in Turkey, Financial Reporting Standard for Large and Medium-Sized Enterprises (BOBI FRS) was published in the Official Gazette numbered 30138 on July 29, 2017 for the enterprises which are subject to independent audit but do not implement IFRS. BOBI FRS consists of 27 parts in total. In the standard, there are also additional 9 appendixes, which describe the separate and consolidated financial statements. It is believed that the results of this study will contribute to the literature because there is no study about the perception level of accounting professionals about BOBI FRS.

Purpose: The purpose of this study is to determine the perception level of the BOBI FRS on accounting professionals. For this purpose, in order to determine the level of perception of BOBI FRS, a questionnaire was conducted for professional accountants working in the Western Mediterranean Region in Turkey.

Method: A questionnaire form was prepared on the basis of the literature survey and opinions of the accounting professionals. The questionnaire consists of 27 questions in total. 5 questions include the descriptive information of the participants and 22 questions include the perceptions of the professional accountants about BOBI FRS. The study was conducted on a total of 276 professional accountants. In the study, frequency distributions were defined in which the descriptive characteristics of the participants were determined and then the reliability of the data was tested. In order to determine the variables in a more valid and safe way, factor analysis were applied to statements that determine the results of the BOBI FRS perception level. And t-tests and one-way variance analyses were conducted to determine the differences between the obtained factor dimensions and the descriptive characteristics of the participants.

Findings: According to the participants, BOBI FRS will affect the accounting practices and professions positively, BOBI FRS will increase the institutionalization in the enterprises but the work load of the professionals will increase due to the application of the standard. However, the participants think that the number of programs such as training, seminars related to BOBI FRS is not sufficient, BOBI FRS cannot be learned by professional members by their own efforts and the this standard is not fully implemented. Total of 5 factors were obtained as result of the factor analysis. These are; BOBI FRS awareness, positive expectations about BOBI FRS, sufficiency of BOBI FRS trainings, ease of BOBI FRS and discrepancy of BOBI FRS from other standards. According to the average of the factor dimensions results, participants' expectation from BOBI FRS is positive and BOBI FRS trainings are not enough. It has been determined that there is a significant difference between young professionals and old professionals and between those with little experience and those who are very experienced, according to the BOBI FRS expectations in the research. In terms of BOBI FRS awareness and ease of BOBI FRS, there is a significant difference between the participants who have BOBI FRS taxpayers and who have not. It can be argued that the reason for this is that the participants who have BOBI FRS taxpayers more accept the BOBI FRS because of their practical experience. Also, in terms of BOBI FRS awareness, competence in number of BOBI FRS trainings and ease of BOBI FRS, there is a significant difference between the participants who receive BOBI FRS training and who do not.

Conclusions: The standard should be taught by professionals who have full knowledge about BOBI FRS. It is required to harmonize the accounting standards with the tax laws and establish a standard accounting system. Otherwise, there will be an additional workload for the enterprises. BOBI FRS awareness should be increased. So, the number of training activities for BOBI FRS should be increased. In the near future, the number of enterprises which implement the BOBI FRS in their accounting operations will increase. Therefore, accounting professionals who know BOBI FRS will be more advantageous. In addition, some improvements are needed in the reporting system.

GİRİŞ

Mali tabloların işletmeler tarafından düzenlenmesinin esas amacı, gerek işletme içindeki gerekse işletme dışındaki finansal bilgi kullanıcılarının gerçeğe uygun finansal bilgiye olan ihtiyacına karşılık verebilmektir. Bu amaç çerçevesinde işletmelerde meydana gelen tüm finansal nitelikteki olayların zamanında, tam, doğru ve anlaşılır bir biçimde mali tablolara aktarılması gerekmektedir (Tüm, 2018: 49). Dolayısıyla finansal bilgi kullanıcılarının şeffaf, doğru, eksiksiz ve anlaşılır bilgiye ulaşabilmeleri ve dünyada ortak bir muhasebe dilinin oluşturulması için Uluslararası Muhasebe Standartları ve Uluslararası Finansal Raporlama Standartları oluşturulmuştur. Türkiye’de ise bağımsız denetime tabi olan ancak Türkiye Finansal Raporlama Standartları’nı (TFRS) uygulamayan işletmeler için Büyük ve Orta Boy İşletmeler için Finansal Raporlama Standartları yayınlanmıştır.

Çalışmada öncelikle BOBİ FRS hakkında yapılmış akademik yayınlara yer verilmiş, daha sonra ise BOBİ FRS ile ilgili genel bilgiler sunulmuştur. Çalışmanın uygulama kısmında ise Batı Akdeniz Bölgesinde mesleki faaliyetlerini sürdüren muhasebe meslek mensuplarına yapılan anket çalışmasına ait elde edilen sonuçlar bulunmaktadır.

1. LİTERATÜR ARAŞTIRMASI

BOBİ FRS’nin temelini oluşturan ve standart yayınlanmadan ortaya konulan Yerel Finansal Raporlama Çerçevesi (YFRÇ) hakkında yapılmış çalışmalar şu şekildedir. Özerhan (2016), YFRÇ’ye göre ölçüm esasları hakkında bir araştırma yaparak, Türkiye Muhasebe Standartları/Türkiye Finansal Raporlama Standartları’na (TMS/TFRS) göre meydana gelen farklılıkları ortaya koymuştur. Kılınç (2016), yatırım amaçlı olarak elde tutulan gayrimenkullerin TMS/TFRS ve YFRÇ kapsamında nasıl muhasebeleştirileceğini araştırmıştır. Ünkaya ve Dabbağoğlu (2016) ise YFRÇ’de sunulan satış gelirleri ve ticari alacakların muhasebeleştirilmesi hususunda eleştirel bir çalışma yapmışlardır.

BOBİ FRS ile ilgili olarak literatürde yer alan çalışmalar incelendiğinde ise şu sonuçlara ulaşılmıştır. Gençoğlu (2017) ortaya koyduğu çalışmada BOBİ FRS ile TMS/TFRS’leri önemli konularda karşılaştırarak aralarındaki farkları araştırmaktadır. Ataman ve Cavlak (2017) çalışmalarında ilk olarak BOBİ FRS ile ilgili bilgiler sunmuşlar, sonrasında ise BOBİ FRS ile TMS/TFRS arasındaki farklılıklara değinmişlerdir. Gökçen ve Öztürk’ün (2017) çalışmalarında, maliyetlerin hesaplanması açısından tam maliyet ve normal maliyet yöntemlerinin BOBİ FRS ve TFRS kapsamında nasıl uygulanması gerektiği araştırılmıştır. Öztürk (2017) ise yayınladığı çalışmada, BOBİ FRS ve TFRS kapsamında finansal varlıkların ölçülmesini ve muhasebeleştirilmesini sunduğu örnekler vasıtasıyla açıklamıştır. Tüm (2018) gerçekleştirdiği çalışmada işletmelerin raporlama döneminden sonra meydana gelen olayları gerek muhasebeleştirme esasları gerekse denetim açısından örnekler olaylar ile ele alarak, bağımsız denetim standartları ve büyük ve orta boy işletmeler için finansal raporlama standartları çerçevesinde incelemiştir. Öztürk (2018) çalışmasında, BOBİ FRS ve öncesinde bu standardın taslağı olarak yayınlanan YFRÇ hakkında 2016 ile 2017 yıllarında gerçekleştirilen makaleler üzerine bir literatür araştırması yapmıştır. Çatıkkaş ve diğerleri (2018) yıllara yaygın olarak gerçekleştirilen inşaat faaliyetlerini BOBİ FRS açısından incelemiştir. Alataş ve Kılıç (2018) BOBİ FRS ile TMS/TFRS’nin aralarındaki farklılıkları özet tablolar aracılığıyla analiz etmiştir.

2. BÜYÜK VE ORTA BOY İŞLETMELER İÇİN FİNANSAL RAPORLAMA STANDARTI

29 Temmuz 2017’de yayınlanan 30138 sayılı Resmi Gazetede Büyük ve Orta Boy İşletmeler için Finansal Raporlama Standardı Hakkında tebliğ yayınlanmıştır.

Yayınlanan tebliğ ve eki BOBİ FRS’nin, 19/12/2012 tarihli ve 2012/4213 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe konulan Bağımsız Denetime Tabi Olacak Şirketlerin Belirlenmesine Dair Karar uyarınca bağımsız denetime tabi olup, 26/8/2014 tarihli ve 29100 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan

Kurul Kararı kapsamında TFRS uygulamayan işletmelerin münferit ve konsolide finansal tablolarının hazırlanmasında uygulanması zorunludur (Resmi Gazete Md. 4).

BOBİ FRS'nin büyük ve orta boy işletmelere uygulanma zorunluluğunun getirilmesinin amaçları şu şekilde sıralanabilir (Ataman ve Cavlak, 2017: 156; Kamu Gözetim Kurumu [KGK], t.y.):

- Gerçeğe uygun olan,
- Finansal bilgi gereksinimine uygun olan,
- Karşılaştırılabilir mali tabloların işletmeler tarafından oluşturulmasını sağlamaktır.

BOBİ FRS'yi uygulayan işletmeler iki yıl geçmedikçe isteğe bağlı olarak TFRS'yi uygulayamazlar. Diğer taraftan isteğe bağlı olarak TFRS'yi uygulayan işletmelerin BOBİ FRS'yi uygulayabilmeleri için en az iki yıl TFRS'yi uygulamış olması zorunludur (Resmi Gazete Md. 5).

BOBİ FRS'nin uygulanması açısından, aşağıdaki üç ölçütten en az ikisinin eşik değerlerini, varsa bağlı ortaklıklarıyla birlikte, art arda iki raporlama döneminde aşan işletmeler müteakip raporlama döneminde büyük işletme olarak değerlendirilir (Resmi Gazete Md. 6):

- Aktif toplamı 75 milyon ve üstü Türk Lirası.
- Yıllık net satış hasılatı 150 milyon ve üstü Türk Lirası.
- Ortalama çalışan sayısı 250 ve üstü.

Tablo 1. BOBİ FRS Bölüm ve Ekleri Kaynak: (KGK, t.y.)

BÖLÜM 1	KAVRAMSAL ÇERÇEVE VE FİNANSAL TABLOLAR
BÖLÜM 2	NAKİT AKIŞ TABLOSU
BÖLÜM 3	MUHASEBE POLİTİKALARI, TAHMİNLER VE YANLIŞLIKLAR
BÖLÜM 4	RAPORLAMA DÖNEMİNDEN SONRAKİ OLAYLAR
BÖLÜM 5	HASILAT
BÖLÜM 6	STOKLAR
BÖLÜM 7	TARIMSAL FAALİYETLER
BÖLÜM 8	MADEN KAYNAKLARININ ARANMASI VE DEĞERLENDİRİLMESİ
BÖLÜM 9	FİNANSAL ARAÇLAR VE ÖZKAYNAKLAR
BÖLÜM 10	İŞTİRAKLERDEKİ YATIRIMLAR
BÖLÜM 11	MÜŞTEREK GİRİŞİMLERDEKİ YATIRIMLAR
BÖLÜM 12	MADDİ DURAN VARLIKLAR
BÖLÜM 13	YATIRIM AMAÇLI GAYRİMENKULLER
BÖLÜM 14	MADDİ OLMAYAN DURAN VARLIKLAR
BÖLÜM 15	KİRALAMALAR
BÖLÜM 16	DEVLET TEŞVİKLERİ
BÖLÜM 17	BORÇLANMA MALİYETLERİ
BÖLÜM 18	VARLIKLARDA DEĞER DÜŞÜKLÜĞÜ
BÖLÜM 19	KARŞILIKLAR, ŞARTA BAĞLI YÜKÜMLÜLÜKLER VE ŞARTA BAĞLI VARLIKLAR
BÖLÜM 20	YABANCI PARA ÇEVİRİM İŞLEMLERİ
BÖLÜM 21	İŞ BİRLEŞMELERİ
BÖLÜM 22	KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLAR
BÖLÜM 23	GELİR ÜZERİNDEN ALINAN VERGİLER
BÖLÜM 24	ARA DÖNEM FİNANSAL RAPORLAMA
BÖLÜM 25	YÜKSEK ENFLASYONLU EKONOMİLERDE FİNANSAL RAPORLAMA
BÖLÜM 26	DİPNOTLAR
BÖLÜM 27	GEÇİŞ HÜKÜMLERİ
MÜNFERİT FİNANSAL TABLOLAR	
EK 1	FİNANSAL DURUM TABLOSU
EK 2	KAR VEYA ZARAR TABLOSU
EK 3	ÖZKAYNAK DEĞİŞİM TABLOSU
EK 4	NAKİT AKIŞ TABLOSU
KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLAR	
EK 5	KONSOLİDE FİNANSAL DURUM TABLOSU
EK 6	KONSOLİDE KÂR VEYA ZARAR TABLOSU
EK 7	KONSOLİDE ÖZKAYNAK DEĞİŞİM TABLOSU
EK 8	KONSOLİDE NAKİT AKIŞ TABLOSU
EK 9	TANIMLAR

BOBİ FRS toplam 27 bölümden oluşmaktadır. Ayrıca standartlarda 27 bölüme ilave olarak münferit ve konsolide finansal tabloları açıklayan toplam 9 ek bulunmaktadır. BOBİ FRS'de yer alan bölüm ve eklerin isimleri yukarıdaki Tablo 1'de gösterilmektedir.

Tam Set TMS/TFRS'ler ile karşılaştırıldığında BOBİ FRS'de daha sade ve yalın bir dil kullanılmakta ve büyük ve orta boy işletmeler için gereksiz ayrıntılardan uzaklaşarak ilgili olan temel ilkelere yer verilmektedir (Ataman ve Cavlak, 2017: 156). İşletmelerin düzenledikleri finansal tablolardan finansal durum tabloları, kar veya zarar tabloları, özkaynak değişim tabloları ve nakit akış tabloları açısından TMS/TFRS ile BOBİ FRS arasındaki farklılıklar incelendiğinde en çok farkın kar veya zarar tablosu üzerinde görüldüğü anlaşılmaktadır (Gençoğlu, 2017: 5).

3. UYGULAMA

3.1. Araştırma Hakkında Genel Bilgiler

Araştırmanın amacı muhasebe meslek mensuplarının BOBİ FRS hakkındaki algı düzeylerinin ölçülmesidir. Araştırmada nicel araştırma yöntemlerinden anket yöntemi kullanılmıştır.

Araştırmada ilk olarak BOBİ FRS ile ilgili yapılmış çalışmaların Türkiye'deki mevcut durumu hakkında literatür taraması yapılmıştır. Araştırmanın konusu olan BOBİ FRS ile ilgili olarak ilk etapta meslek mensuplarının görüşlerinin neler olduğunu tespit etmek amacıyla görüşmeler yapılmıştır. Literatür araştırması ve meslek mensuplarının görüşleri neticesinde anket formu oluşturulmuştur. Ankette katılımcıların tanımlayıcı bilgilerini içeren 5 adet soru ve muhasebe meslek mensuplarının BOBİ FRS hakkındaki algılarını tespit etmek üzere sorulmuş 22 soru olmak üzere toplam 27 soru vardır.

Bu çalışmanın evrenini Batı Akdeniz Bölgesi'nde aktif olarak faaliyetlerini sürdüren muhasebe meslek mensupları oluşturmaktadır. Hedef kitleye daha rahat ulaşılması ve meslek mensupları ile yüz yüze görüşülebilmesi açısından anketler sadece il merkezinde faaliyetlerini sürdüren meslek mensuplarına uygulanmıştır. Çeşitli kısıtlardan dolayı evrenin tümüne ulaşılmasının mümkün olmaması sebebiyle tesadüfi olmayan yöntemlerden kolayda örnekleme yöntemi uygulanmıştır. Birebir yapılan görüşmeler neticesinde çalışmada toplam 276 muhasebe meslek mensubundan alınan anket sonuçları değerlendirilmeye alınmıştır.

Çalışmaya katılan muhasebe meslek mensuplarının vermiş oldukları cevaplar doğrultusunda elde edilen veriler, SPSS 22.0 paket programına girilmiştir. İstatistiksel olarak veriler, tanımlayıcı ve çıkarımsal istatistik kapsamında ele alınmıştır. Çalışmada öncelikle katılımcıların tanımlayıcı özelliklerinin belirlendiği frekans dağılımları yapılmış ve sonrasında verilerin güvenilirliği (Cronbach Alpha) test edilmiştir. Değişkenleri daha geçerli ve güvenli bir biçimde belirlemek amacıyla, BOBİ FRS algı düzeyi sonuçlarının belirlenmesine yönelik ifadeler faktör analizi uygulanmıştır. Elde edilen faktör boyutları ile katılımcıların tanımlayıcı özellikleri arasındaki farklılıkları belirlemeye yönelik t testi ve tek yönlü varyans analizleri gerçekleştirilmiştir.

3.2. Araştırmaya Ait Tanımlayıcı İstatistikler

Tablo 2'de yer aldığı üzere, araştırmaya katılan muhasebe meslek mensuplarının çoğunun genç ve orta yaş meslek mensuplarından oluştuğu görülmektedir.

Tablo 2. Muhasebe Meslek Mensuplarının Yaşa Göre Dağılımları

	Frekans	Yüzde
18-35	100	36,2
36-45	95	34,4
46-55	54	19,6
56 ve üzeri	27	9,8
Toplam	276	100

Tablo 3. Muhasebe Meslek Mensuplarının Mezuniyete Göre Dağılımları

	Frekans	Yüzde
Lise	11	4,0
Önlisans	34	12,3
Lisans	210	76,1
Lisansüstü	21	7,6
Toplam	276	100

Tablo 3'te görüldüğü üzere, katılımcıların çok büyük bir kısmının lisans diplomasına sahip olduğu anlaşılmaktadır. Bunun nedeni 25 Aralık 2012 tarihinde 28508 Nolu Resmî Gazete'de ilan edilen birinci madde ile "serbest muhasebecilik" ibaresinin kaldırılması olduğunu söylemek mümkündür. Bu kapsamda belirli meslek lisesi mezunları ile ön lisans mezunlarının sınavsız olarak kazandıkları "serbest muhasebeci" unvanı, mevcut olanların hakkını koruyacak şekilde kaldırılmıştır. Katılımcıların çoğunluğunun lisans mezunu olmasının sebebinin, ilgili tarihten itibaren "Serbest Muhasebeci ve Mali Müşavir" olma hakkının sadece lisans mezunlarına tanınması olduğu düşünülmektedir.

Tablo 4. Muhasebe Meslek Mensuplarının Mesleki Tecrübeye Göre Dağılımları

	Frekans	Yüzde
1-5 Yıl	55	19,9
6-10 Yıl	91	33,0
11-20 Yıl	76	27,5
21 Yıl ve üzeri	54	19,6
Toplam	276	100

Araştırmaya katılan muhasebe meslek mensuplarının sahip oldukları mesleki tecrübeye bakıldığında katılımcılar içinde en yüksek 6-10 yıl ile 11-20 yıl arası mesleki tecrübeye sahip meslek mensuplarının yer aldığı görülmektedir.

Tablo 5. Muhasebe Meslek Mensuplarının BOBİ FRS Mükellefine Sahip Olma Durumu

	Frekans	Yüzde
Evet	62	22,5
Hayır	214	77,5
Toplam	276	100

Tablo 5'teki sonuçlar incelendiğinde katılımcıların büyük bölümünün BOBİ FRS mükellefine sahip olmadığı görülmektedir. BOBİ FRS mükellefine sahip katılımcıların sayısının daha az olduğu anlaşılmaktadır.

Tablo 6. Muhasebe Meslek Mensuplarının Daha Önce BOBİ FRS Eğitim, Seminer, Konferans vb. Programlara Katılma Durumu

	Frekans	Yüzde
Evet	72	26,1
Hayır	204	73,9
Toplam	276	100

Araştırmaya katılan muhasebe meslek mensuplarının büyük bir kısmı, BOBİ FRS ile ilgili eğitim, seminer, konferans ve benzeri programlara katılmadıklarını belirtmişlerdir. BOBİ FRS'lere yönelik programlara daha önce katıldığını söyleyen meslek mensupları daha az sayıdadır.

Ölçekte yer alan ifadelerin ortalamaları Tablo 7' verilmiştir.

Tablo 7. Ölçeğin Tanımlayıcı İstatistikleri

ÖLÇEKTE YER ALAN İFADELER	N	Ortalama	Standart Sapma
BOBİ FRS'leri meslek mensuplarının kendi çabaları ile öğrenebileceklerini düşünüyorum.	276	2,5000	1,12976
BOBİ FRS'leri tam olarak uygulayabilirim.	276	2,5290	1,10003
BOBİ FRS'lere yönelik gerçekleştirilen eğitim, seminer, konferans vb. programların sayısı yeterlidir.	276	2,5362	1,04558
BOBİ FRS'ler hakkında yayınlanan örneklendirici-bilgilendirici kitap, rapor gibi yayınların sayısı yeterlidir.	276	2,6703	1,06344
BOBİ FRS hakkında yeterli bilgiye sahibim.	276	2,7210	1,13701
Uluslar arası muhasebe standartları ile ilgili gelişmeleri takip ediyorum ve yeterli güncel bilgiye sahibim.	276	2,7790	1,17785
BOBİ FRS, meslek mensuplarının inisiyatif kullanmasını kısıtlamaktadır.	276	3,1304	1,07417
BOBİ FRS, mevcut muhasebe standartlarına göre daha sade ve kullanılabilir içeriğe sahiptir.	276	3,1449	,93069
BOBİ FRS, muhasebe uygulamalarını kolaylaştıracaktır.	276	3,1522	,92953
BOBİ FRS mesleki anlamda meslek mensupları açısından çok önemli ve gereklidir.	276	3,1993	,92253
KOBİ TFRS'nin yerine BOBİ FRS'nin yayınlanmasını doğru buluyorum.	276	3,2500	,93371
BOBİ FRS'nin karmaşıklığı muhasebe meslek mensuplarının bu standartları uygulamasında önemli bir zorluk oluşturmaktadır.	276	3,2862	,86211
BOBİ TFRS'ye göre düzenlenen finansal tabloların karşılaştırılması ve anlaşılması daha kolay olacaktır.	276	3,4493	,95402
KOBİ TFRS ile BOBİ FRS arasında farklılık vardır.	276	3,4710	,86291
BOBİ FRS mevcut muhasebe uygulamalarında önemli değişiklikler getirecektir.	276	3,5326	,93168
Vergi mevzuatına uymayan düzenlemelerin varlığı BOBİ FRS'nin meslek mensupları tarafından uygulanmasında önemli bir zorluk oluşturmaktadır.	276	3,5942	,94686
BOBİ FRS'ye göre düzenlenecek mali tablolar, mevcut düzenlenen mali tablolara göre farklılıklar içerecektir.	276	3,6377	,79491
BOBİ FRS ile mali tablolar daha da şeffaflaşacaktır.	276	3,6848	1,00105
BOBİ FRS sayesinde vergi amaçlı muhasebe yerine bilgi amaçlı muhasebe kullanılacaktır.	276	3,7319	,83156
BOBİ FRS meslek mensuplarının iş yükünü artıracaktır.	276	3,7428	,94337
BOBİ FRS ile işletmelerde kurumsallaşma artacaktır.	276	3,7681	,90886
BOBİ FRS, muhasebe uygulamalarını ve mesleğin gelişimini olumlu etkileyecektir.	276	3,7790	,91754
Güvenirlilik İstatistik Değeri	,783		

Öncelikle anketin güvenilirlik istatistik değeri incelendiğinde araştırmada, 0,783 gibi yüksek bir güvenilirliğe ulaşıldığı görülmektedir.

Muhasebe meslek mensuplarına yönelik sorulan sorulardan alınan cevapların ortalama değerleri incelendiğinde ise katılımcıların en çok BOBİ FRS'nin muhasebe uygulamalarını ve mesleği olumlu etkileyeceğini, BOBİ FRS sayesinde işletmelerde kurumsallaşımın artacağını ancak bununla birlikte standardın uygulanması neticesinde meslek mensuplarına ek iş yükü de getirebileceğini düşündükleri anlaşılmaktadır. Yine katılımcıların en az katıldıkları noktalar ise BOBİ FRS'nin meslek mensuplarının kendi çabaları ile öğrenebilecekleri, tam olarak standardı uygulayabildikleri ve BOBİ FRS ile ilgili gerçekleştirilen eğitim, seminer gibi programların sayısının yeterli olduğudur.

3.3. BOBİ FRS Algı Düzeyine Yönelik Yapılan Faktör Analizi Sonuçları

Muhasebe meslek mensupları üzerinde araştırılan BOBİ FRS'nin algı düzeylerinin hangi boyutlarda ölçülebileceğinin tespit edilmesi için çalışmada faktör analizi uygulanmıştır. Açıklayıcı faktör analizi içerisinde eşkökenliliği 0,5 değerinin altında olan (Hair vd., 1998: 113; Sarbaşı, 2012: 1286) altı adet ifade, gerçekleştirilen analizden çıkartılarak yapılan analiz tekrarlanmış ve toplam beş faktör elde edilmiştir.

Çalışmada elde edilen verilerin faktör analizine uygunluğunun tespit edilmesi için öncelikle Kaiser-Meyer-Olkin (KMO) ve Bartlett Testleri uygulanmıştır. Yapılan testler neticesinde elde edilen sonuçlar Tablo 8'de yer almaktadır.

Tablo 8. Faktör Analizine Ait KMO ve Bartlett Testi Sonuçları

Kaiser-Meyer-Olkin (KMO) Değeri	,719
Bartlett Küresellik Testi Sonucu	1698,541
p Değeri	,000

KMO değerinin yüksek olması ve Bartlett Küresellelik Testi sonucunda ulaşılan p (significance) değerinin 0,05'den küçük olması sebebiyle gerçekleştirilen faktör analizinin sonuçlarının güvenilir olduğu görülmektedir. Faktör analizi neticesinde elde edilen faktör boyutları ve değerleri ise Tablo 9'da yer almaktadır.

Tablo 9. Muhasebe Meslek Mensuplarının BOBİ FRS Üzerindeki Algılarına Yönelik Faktör Boyutları

Boyutlar	Faktör Yüklü	Ortalama	Varyans Açıklama Oranı (%)	Özdeğer	Güvenilirlik
Faktör 1: Farkındalık		2,8197	18,552	3,782	,861
BOBİ FRS hakkında yeterli bilgiye sahibim.	,910				
Uluslar arası muhasebe standartları ile ilgili gelişmeleri takip ediyorum ve yeterli güncel bilgiye sahibim.	,889				
BOBİ FRS'leri tam olarak uygulayabilirim.	,776				
KOBİ TFRS'nin yerine BOBİ FRS'nin yayınlanmasını doğru buluyorum.	,682				
Faktör 2: Beklenti		3,7409	14,425	2,900	,749
BOBİ FRS ile işletmelerde kurumsallaşma artacaktır.	,765				
BOBİ FRS, muhasebe uygulamalarını ve mesleğin gelişimini olumlu etkileyecektir.	,763				
BOBİ FRS ile mali tablolar daha da şeffaflaşacaktır.	,730				
BOBİ FRS sayesinde vergi amaçlı muhasebe yerine bilgi amaçlı muhasebe kullanılacaktır.	,692				
Faktör 3: Eğitim		2,5688	12,358	1,648	,723
BOBİ FRS'lere yönelik gerçekleştirilen eğitim, seminer, konferans vb. programların sayısı yeterlidir.	,875				
BOBİ FRS'ler hakkında yayınlanan örneklendirici-bilgilendirici kitap, rapor gibi yayınların sayısı yeterlidir.	,810				
BOBİ FRS'leri meslek mensuplarının kendi çabaları ile öğrenebileceklerini düşünüyorum.	,644				
Faktör 4: Kolaylık		3,1655	12,346	1,351	,722
BOBİ FRS, muhasebe uygulamalarını kolaylaştıracaktır.	,859				
BOBİ FRS, mevcut muhasebe standartlarına göre daha sade ve kullanılabilir içeriğe sahiptir.	,803				
BOBİ FRS mesleki anlamda meslek mensupları açısından çok önemli ve gereklidir.	,593				
Faktör 5: Farklılık		3,5543	10,079	1,160	,625
KOBİ TFRS ile BOBİ FRS arasında farklılık vardır.	,856				
BOBİ FRS'ye göre düzenlenecek mali tablolar, mevcut düzenlenen mali tablolara göre farklılıklar içerecektir.	,761				

Sonuçlara göre katılımcıların beklenti boyutundaki algıları, en yüksek düzeydedir. Bu sonuca göre araştırmaya katılan muhasebe meslek mensuplarının BOBİ FRS'den beklentilerine yönelik algılarının çok yüksek olduğu ve BOBİ FRS'nin geleceği ile ilgili olumlu düşünce içinde oldukları görülmektedir.

Ayrıca eğitim boyutundaki algı düzeyi ise en düşük seviyededir. Buna göre katılımcıların BOBİ FRS eğitimleri üzerindeki algılarının düşük olduğu görülmektedir. Katılımcılar, BOBİ FRS ile ilgili düzenlenen eğitim programlarının yetersiz olduğunu düşünmektedirler.

3.4. Hipotez Testleri ve Sonuçları

Araştırmanın bu kısmında oluşturulan 5 adet hipoteze ve hipotezlere ait test sonuçlarına yer verilmektedir.

H1: Muhasebe meslek mensuplarının BOBİ FRS hakkındaki algı düzeyleri üzerindeki faktör boyutları, katılımcıların yaşlarına göre farklılık göstermektedir.

H1 hipotezinin test edilmesi için One-way Anova testi kullanılmıştır. Ancak, test sonucunda anlamlı sonuçlara ulaşılabilmesi için az frekans değerine sahip yaş aralığı grupları birleştirilerek tek bir yaş grubu oluşturulmuş ve ardından test uygulanmıştır. Buna göre 46-55 yaş aralığı ile 56 ve üzeri yaş grubu birleştirilmiş ve 46 ve üzeri şeklinde ifade edilmiştir. Uygulanan Anova testinin sonuçları Tablo 10'da özetlenmektedir.

Tablo 10. H1 Hipotezine Ait Anova Testi Sonuçları

Faktör Boyutları	Yaş			F Değeri	p Değeri
	18-35	36-45	46 ve üstü		
Farkındalık	2,8725	2,8447	2,7253	,629	,534
Beklenti	3,5650	3,8526	3,8272	5,254	,006
Eğitim	2,5667	2,4982	2,6543	,709	,493
Kolaylık	3,1600	3,2316	3,0947	,744	,476
Farklılık	3,4900	3,5737	3,6111	,708	,493

Sadece beklenti faktörüne ait p (significance) değeri 0,05 den küçük olduğu için, araştırmaya katılan muhasebe meslek mensuplarının BOBİ FRS'ye yönelik beklenti algılarının katılımcıların yaşlarına göre farklılık gösterdiği görülmektedir. Muhasebe mesleğine yeni başlayan katılımcılar ile araştırmaya katılan ve bu mesleği uzun süredir icra eden meslek mensuplarının BOBİ FRS hakkındaki beklenti düzeyleri arasında anlamlı bir farklılık bulunmaktadır. Dolayısıyla hipotez sadece beklenti faktörü boyutu ile kısmen kabul edilmektedir.

Beklenti faktörüne yönelik farklılığın hangi yaş gruplarından kaynaklandığını tespit etmek için ileri düzey Scheffe testi uygulanmıştır. Uygulanan Scheffe testi sonuçları Tablo 11'de yer almaktadır.

Tablo 11. H1 Hipotezi Beklenti Faktörüne Yönelik Scheffe Testi Sonuçları

Yaş	Yaş	Test Sonucu
18-35	36-45	-,28763*
	46 ve üzeri	-,26216*
36-45	18-35	,28763*
	46 ve üzeri	,02547
46 ve üzeri	18-35	,26216*
	36-45	-,02547

BOBİ FRS beklenti algısı konusunda ankete katılan katılımcılar arasında 18-35 yaş aralığında olanlar ile 36-45 yaş aralığında olanlar arasında anlamlı bir farklılığın olduğu görülmektedir. Yine benzer şekilde beklenti faktörü çerçevesinde katılımcılardan 18-35 yaş aralığında olanlar ile 46 ve üstü yaşında olanların aralarında anlamlı bir farklılık vardır. Ancak 36-45 yaş aralığındaki katılımcılar ile 46 ve üstü yaşındaki katılımcılar arasında anlamlı bir farklılığın olmadığı söylenilebilir.

H2: Muhasebe meslek mensuplarının BOBİ FRS hakkındaki algı düzeyleri üzerindeki faktör boyutları, katılımcıların eğitim durumlarına göre farklılık göstermektedir.

H2 hipotezinin test edilmesi için t testi kullanılmıştır. Yine, test sonucunda anlamlı sonuçlara ulaşılabilmesi için az sayıda frekans değerine sahip olan mezuniyet dereceleri birleştirilerek tek bir derece oluşturulmuş ve ardından test uygulanmıştır. Buna göre lise ve önlisans mezuniyet dereceleri birleştirilerek önlisans ve altı şeklinde ifade edilmiş, lisans ve lisansüstü mezuniyet dereceleri birleştirilerek lisans ve üstü şeklinde ifade edilmiştir. Uygulanan t testinin sonuçları Tablo 12'de özetlenmektedir.

Tablo 12. H2 Hipotezine Ait t Testi Sonuçları

Faktör Boyutları	Mezuniyet				p Değeri
	Önlisans ve altı		Lisans ve üstü		
	Ortalama	Standart Sapma	Ortalama	Standart Sapma	
Farkındalık	2,7727	,80199	2,7206	,94701	,870
Beklenti	3,5682	,50114	3,8382	,65967	,221
Eğitim	2,8788	1,11826	2,3431	,79766	,087
Kolaylık	3,3636	,70639	3,0098	,66406	,138
Farklılık	3,6364	1,09752	3,4706	,76813	,580

Hiçbir faktöre ait p değeri 0,05'ten küçük olmadığı için hipotez reddedilmiştir. BOBİ FRS algı düzeyi boyutları, katılımcıların eğitim durumuna göre farklılık göstermemektedir.

H3: Muhasebe meslek mensuplarının BOBİ FRS hakkındaki algı düzeyleri üzerindeki faktör boyutları, katılımcıların mesleki tecrübelerine göre farklılık göstermektedir.

H3 hipotezinin test edilmesi için One-way Anova testi uygulanmıştır. Uygulanan testin sonuçları Tablo 13'te özetlenmektedir.

Tablo 13. H3 Hipotezine Ait Anova Testi Sonuçları

Faktör Boyutları	Mesleki Tecrübe				F Değeri	p Değeri
	1-5	6-10	11-20	21 ve üzeri		
Farkındalık	2,7864	2,8049	2,8520	2,8333	,067	,977
Beklenti	3,5091	3,8214	3,7533	3,8241	2,789	,041
Eğitim	2,6727	2,4212	2,6360	2,6173	1,358	,256
Kolaylık	3,1394	3,1905	3,1140	3,2222	,281	,839
Farklılık	3,4182	3,5824	3,6842	3,4630	1,899	,130

Yine sadece beklenti faktörüne ait p (significance) değeri 0,05 den küçük olduğu için, araştırmaya katılan muhasebe meslek mensuplarının BOBİ FRS'ye yönelik beklenti algılarının katılımcıların mesleki tecrübelerine göre farklılık gösterdiği görülmektedir. Dolayısıyla hipotez sadece beklenti faktörü boyutu ile kısmen kabul edilmektedir.

Beklenti faktörüne yönelik farklılığın hangi gruplardan kaynaklandığını tespit etmek için ileri düzey Scheffe testi uygulanmıştır. Uygulanan Scheffe testi sonuçları Tablo 14'te yer almaktadır.

Tablo 14. H3 Hipotezi Beklenti Faktörüne Yönelik Scheffe Testi Sonuçları

Mesleki Tecrübe	Mesleki Tecrübe	Test Sonucu
1-5	6-10	-,31234*
	11-20	-,24420
	21 ve üzeri	-,31498
6-10	1-5	,31234*
	11-20	,06814
	21 ve üzeri	-,00265
11-20	1-5	,24420
	6-10	-,06814
	21 ve üzeri	-,07078
21 ve üzeri	1-5	,31498
	6-10	,00265
	11-20	,07078

BOBİ FRS beklenti algısı konusunda ankete katılan katılımcılar arasında 18-35 yaş aralığında olanlar ile 36-45 yaş aralığında olanlar arasında anlamlı bir farklılığın olduğu görülmektedir. Yine benzer şekilde beklenti faktörü çerçevesinde katılımcılardan 18-35 yaş aralığında olanlar ile 46 ve üstü yaşında olanların aralarında anlamlı bir farklılık vardır. Ancak 36-45 yaş aralığındaki katılımcılar ile 46 ve üstü yaşındaki katılımcılar arasında anlamlı bir farklılığın olmadığı söylenilebilir.

BOBİ FRS beklenti algısı konusunda ankete katılan katılımcılar arasında 1-5 yıl ile 6-10 yıl tecrübeye sahip olanlar arasında anlamlı bir farklılığın olduğu görülmektedir. Katılımcılar arasında 6-10 yıl arası

mesleki tecrübeye sahip olan çalışanların BOBİ FRS hakkındaki beklenti algılarının, 1-5 yıl arası mesleki tecrübeye sahip olan çalışanlara göre daha yüksek olduğu görülmektedir. Mesleki tecrübeye sahip diğer gruplar arasında ise beklenti algıları konusunda anlamlı bir farklılık bulunmamaktadır.

H4: Muhasebe meslek mensuplarının BOBİ FRS hakkındaki algı düzeyleri üzerindeki faktör boyutları, katılımcıların BOBİ FRS mükellefine sahip olma durumuna göre farklılık göstermektedir.

H4 hipotezinin test edilmesi için t testi uygulanmıştır. Uygulanan testin sonuçları Tablo 15'te özetlenmektedir.

Tablo 15. H4 Hipotezine Ait t Testi Sonuçları

Faktör Boyutları	BOBİ FRS Mükellefine Sahip Olma Durumu				p Değeri
	Evet		Hayır		
	Ortalama	Standart Sapma	Ortalama	Standart Sapma	
Farkındalık	3,4234	,83296	2,6449	,86605	,000
Beklenti	3,8911	,65227	3,6974	,69866	,052
Eğitim	2,7204	1,08340	2,5249	,78997	,190
Kolaylık	3,5000	,81370	3,0685	,69462	,000
Farklılık	3,6613	,71732	3,5234	,70339	,177

Farkındalık faktörü ile kolaylık faktörüne ait p değerleri 0,05'den küçük çıktığı için hipotez, bu iki faktör özelinde kısmen kabul edilmiştir. Bu sonuca göre, araştırmaya katılan muhasebe meslek mensuplarının BOBİ FRS hakkındaki farkındalık algıları ile BOBİ FRS'ye yönelik kolaylık algılarının; BOBİ FRS mükellefine sahip olan ve sahip olmayan katılımcılar arasında farklılık gösterdiği görülmektedir. Katılımcılar arasında BOBİ FRS mükellefine sahip olanların BOBİ FRS konusundaki farkındalık ve kolaylık algıları, BOBİ FRS mükellefine sahip olmayanların algılarına göre daha yüksektir.

H5: Muhasebe meslek mensuplarının BOBİ FRS hakkındaki algı düzeyleri üzerindeki faktör boyutları, katılımcıların daha önce BOBİ FRS eğitimi almış olmalarına göre farklılık göstermektedir.

H5 hipotezinin test edilmesi için t testi uygulanmıştır. Uygulanan testin sonuçları Tablo 16'da özetlenmektedir.

Tablo 16. H5 Hipotezine Ait t Testi Sonuçları

Faktör Boyutları	BOBİ FRS Eğitimi Alma Durumu				p Değeri
	Evet		Hayır		
	Ortalama	Standart Sapma	Ortalama	Standart Sapma	
Farkındalık	3,4201	,81235	2,6078	,85746	,000
Beklenti	3,7465	,78217	3,7390	,65948	,937
Eğitim	2,8889	1,03158	2,4559	,77149	,002
Kolaylık	3,3611	,95559	3,0964	,64154	,031
Farklılık	3,6389	,81458	3,5245	,66539	,286

Farkındalık faktörü, eğitim faktörü ve kolaylık faktörüne ait p değerleri 0,05'den küçük çıktığı için hipotez, bu üç faktör özelinde kısmen kabul edilmiştir. Bu sonuca göre, araştırmaya katılan muhasebe meslek mensuplarının BOBİ FRS hakkındaki farkındalık algıları, BOBİ FRS eğitimlerine yönelik algıları ile BOBİ FRS'ye yönelik kolaylık algılarının; daha önce BOBİ FRS eğitimi alan ve almayan katılımcılar arasında farklılık gösterdiği görülmektedir. Katılımcılar arasında BOBİ FRS eğitimi alanların BOBİ FRS konusundaki farkındalık, eğitim ve kolaylık algı düzeyleri, BOBİ FRS eğitimi almayanların algı düzeylerine göre daha yüksektir.

SONUÇ

Bu çalışmada Batı Akdeniz Bölgesi'nde faaliyet gösteren muhasebe meslek mensuplarının BOBİ FRS hakkındaki algıları üzerine bir araştırma yapılmıştır. Araştırma neticesinde elde edilen verilerden çıkarılan bulgu ve sonuçlara aşağıda yer verilmektedir.

Katılımcıların çoğu, lisans mezunu olan muhasebe meslek mensuplarından oluşmaktadır. Araştırmaya katılan meslek mensuplarının çoğunluğunun, mesleki tecrübe ve deneyime sahip olmak için gerekli olan çalışma süresine sahip oldukları söylenebilir. Genellikle katılımcılar, BOBİ FRS hakkında daha fazla bilgi edinmeye yönelik eğitim, seminer, konferans ve benzeri programlara ihtiyaç duyduklarını belirtmektedirler.

BOBİ FRS algı düzeyi ile ilgili oluşturulan ölçekten elde edilen cevaplar neticesinde toplam 5 faktör boyutu elde edilmiştir. Bunlar; BOBİ FRS farkındalığı, BOBİ FRS ile ilgili olumlu beklentiler, BOBİ FRS ile ilgili düzenlenen eğitimlerin yeterliliği, BOBİ FRS'nin sağladığı kolaylıklar ve BOBİ FRS'nin diğer standartlara ve mevcut uygulamalara göre farklılığıdır. Faktör boyutlarının ortalamaları incelendiğinde, katılımcıların BOBİ FRS hakkındaki geleceğe yönelik beklentilerinin son derece olumlu olduğu ve BOBİ FRS ile ilgili düzenlenen eğitimlerin sayısının yeterli düzeyde olmadığı görülmüştür.

Araştırmaya katılan genç meslek mensupları ile genç olmayan meslek mensupları arasında ve az tecrübeli ile çok tecrübeli olanlar arasında beklenti boyutu açısından anlamlı farklılığın olduğu tespit edilmiştir. Mesleğe yeni başlayan genç meslek mensuplarının tecrübeli olanlara göre BOBİ FRS'den beklentilerinin farklı olmasının ve daha olumlu yaklaşım içinde olmalarının doğal olduğu düşünülmektedir. Farkındalık ve kolaylık boyutu bakımından BOBİ FRS mükellefine sahip olan ve olmayanlar arasında anlamlı farklılığın bulunduğu belirlenmiştir. Bunun nedeninin BOBİ FRS mükellefine sahip olanların uygulamaya ilişkin tecrübeleri nedeniyle BOBİ FRS'yi daha çok kabullenebilir gördükleri söylenebilir. Farkındalık, eğitim ve kolaylık boyutları açısından BOBİ FRS eğitimi alanlar ve almayan arasında anlamlı bir farklılık vardır. Yine benzer şekilde BOBİ FRS eğitimi alanların diğer katılımcılara göre BOBİ FRS'ye kısmen daha olumlu yaklaşım içinde oldukları düşünülmektedir.

Ayrıca yöneltilen sorular haricinde katılımcıların eklemek istedikleri düşünceler de sorulmuştur. Katılımcıların ekledikleri ilave düşünceler aşağıda sınıflandırılmıştır.

Türkiye'de muhasebe standartlarına tam anlamıyla hâkim olan ve işletmelerde bu standartların fiili olarak uygulanması konusunda bilgi sahibi akademisyenlerin sayısının az ve yetersiz olduğu düşünülmekte, üniversitede eğitim gören öğrencilere muhasebe standartları konusunda yeterli ders verilmediği için standartlara göre muhasebe uygulamalarını bilen öğrenci sayısının da çok az olduğu ifade edilmektedir. Bu nedenle uygulamaya hâkim olan uzman akademisyen ya da profesyoneller tarafından standartların anlatılması gerektiği eklenmektedir.

Ayrıca katılımcılar, işletmelerin birçoğunun temel amacının vergiye yönelik muhasebe işlemleri gerçekleştirmek olduğunu ve bu durumun da bazı sorunlara neden olduğunu belirtmişlerdir. Bu bağlamda vergi kanunları ile standartların uyumlaştırılması ve tek düzey bir muhasebe sisteminin uygulamaya konulması talep edilmektedir. Katılımcılar; bu uyumlaştırmanın sağlanmaması durumunda hem muhasebe standartlarına hem de vergi mevzuatına göre kayıt tutan işletmeler için ek bir iş yükü doğacağını düşünmektedirler.

Bazı katılımcılar, BOBİ FRS'yi gerçekleştirilen anket çalışması sayesinde ilk defa duyduklarını belirtmiştir. Katılımcıların büyük bir çoğunluğu ise yakın gelecekte BOBİ FRS'yi uygulayacak işletmelerin sayısının artacağını tahmin ederek, BOBİ FRS bilgisine sahip muhasebe meslek mensuplarının daha avantajlı hale geleceğini düşünmekte ve bu yüzden uygulamaya ilişkin olarak meslek mensuplarının daha fazla bilgilendirilmesi gerektiğini ifade etmektedirler. Son olarak katılımcılar, raporlama sisteminde bazı iyileştirmelere ihtiyaç duyulduğunu iletmektedirler.

KAYNAKLAR

- ALATAŞ, A., KILIÇ, İ. (2018), Özet Tablolar ile BOBİ FRS ve TMS/TFRS Arasındaki Farkların Karşılaştırılması, *Akademik Sosyal Araştırmalar Dergisi*, Sayı: 64, 453-478.
- ATAMAN, B., CAVLAK, H. (2017), Büyük ve Orta Boy İşletmeler için Finansal Raporlama Standardı (BOBİ FRS) ile Tam Set Türkiye Muhasebe ve Türkiye Finansal Raporlama Standartlarının (TMS/TFRS) Karşılaştırılması, *Finans Ekonomi ve Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 2(3), 153-168.
- ÇATIKKAŞ, Ö., ESEN, Ö.M., ŞUEKİNCİ, C. (2018), Büyük ve Orta Boy İşletmeler İçin Finansal Raporlama Standardı (BOBİ FRS) ve Yıllara Yaygın İnşaat Muhasebesi Uygulama Örneği, *Sayıştay Dergisi*, Sayı:108, 191-209.
- GENÇOĞLU, Ü.G. (2017), Temel Konularda BOBİ FRS ve TMS/TFRS Karşılaştırması, *Muhasebe ve Finansman Dergisi*, Sayı: 76, 1-24.
- GÖKÇEN, G., ÖZTÜRK, E. (2017), Tam Maliyet ve Normal Maliyet Yöntemlerinin UFRS (TFRS) VE BOBİ FRS'deki Düzenlemeler Çerçevesinde İncelenmesi, *Finans Ekonomi ve Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 2(2), 105-114.
- HAIR, J.F., RONALD, L.T., ROLPH, E.A., ve WILLIAM, B. (1998), *Multivariate Data Analysis*, 5th Edition, USA: Prentice Hall.
- KGK (KAMU GÖZETİM KURUMU). (t.y.), Büyük ve Orta Boy İşletmeler için Finansal Raporlama Standardı, 20 Mayıs 2018 tarihinde http://kgk.gov.tr/Portalv2Uploads/files/PDF%20linkleri/bobi_frs.PDF adresinden alındı.
- KILINÇ, Y. (2016), Yatırım Amaçlı Gayrimenkullerin Türkiye Muhasebe ve Finansal Raporlama Standartları (TMS/TFRS) ile Yerel Finansal Raporlama Çerçevesi Taslağı Açısından Karşılaştırmalı İncelenmesi ve Muhasebeleştirilmesi, *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 9(43), 1935-1946.
- ÖZERHAN, Y. (2016), Yerel Finansal Raporlama Çerçevesi Taslağındaki Ölçümleme Esasları Üzerine Bir Değerlendirme, *Muhasebe Bilim Dünyası Dergisi*, 18(2), 307-336.
- ÖZTÜRK, C. (2018), Yerel Finansal Raporlama Çerçevesi ve Büyük ve Orta Boy İşletmeler için Finansal Raporlama Standardı: Bir Literatür İncelemesi (2016-2017), *İşletme Araştırmaları Dergisi*, 10(1), 763-781.
- ÖZTÜRK, E. (2017), Finansal Varlıkların Ölçme ve Muhasebeleştirme Esaslarının Büyük ve Orta Boy İşletmeler İçin Finansal Raporlama Standardı ve Türkiye Finansal Raporlama Standartları Açısından Karşılaştırılması, *İşletme Araştırmaları Dergisi*, 9(3), 594-617.
- RESMİ GAZETE. (2017), Büyük ve Orta Boy İşletmeler İçin Finansal Raporlama Standardı Hakkında Tebliğ, 29 Temmuz 2017 Sıra No:56, Sayı: 30138 (Mükerrer).
- SARIBAŞ, Ö. (2012), Kişilik Tiplerine ve Demografik Özelliklerine Göre Boş Zaman Değerlendirme ve Rekreasyon Faaliyetlerine Katılımı Etkileyen Unsurlar: Üniversite Öğrencilerine Yönelik Bir Uygulama, 13. Ulusal Turizm Kongresi, 6-9 Aralık 2012, Antalya, 1279-1297.
- TÜM, K. (2018), Raporlama Döneminden Sonraki Olayların Bağımsız Denetim Standartları (BDS 560) ve Büyük ve Orta Boy İşletmeler İçin Finansal Raporlama Standardı (BOBİ FRS) Kapsamında İncelenmesi, *Journal of Politics, Economy and Management*, 1(1), 49-61.
- ÜNKAYA, G., DABBAĞOĞLU, K. (2016), Yerel Finansal Raporlama Çerçevesi Taslağında Önerilen Satış Geliri ve Ticarî Alacak Muhasebesi Üzerine Bir Eleştiri, *Marmara Üniversitesi Öneri Dergisi*, 12(46), 121-136.

EK: 1

ANKET FORMU

Değerli Katılımcı cevaplayacağınız anket formu; BOBİ FRS – Büyük Boy İşletmeler İçin Finansal Raporlama Standartları'nın farkındalık düzeyini ölçmek amacıyla hazırlanmıştır. Elde edilen bulguların tamamı gizlilik ilkesi çerçevesinde tamamen bilimsel amaçlarla kullanılacaktır.

Dr. Öğr. Üyesi Mahmut Sami ÖZTÜRK ve Dr. Öğr. Üyesi Oğuzhan ÇARIKÇI

(Süleyman Demirel Üniversitesi Öğretim Üyeleri)

1. Yaş: 18-35 36-45 46-55 56 ve üzeri
2. Mezuniyet: Lise Ön lisans Lisans Yüksek Lisans Doktora
3. Mesleki Tecrübe: 0-5 Yıl 6-10 Yıl 11-20 yıl 21 ve üzeri
4. BOBİ FRS Mükellefine Sahip Olma Durumu: Evet Hayır
5. BOBİ FRS Eğitim, Seminer, Konferans vb. Programlara Katıldınız mı? Evet Hayır

Aşağıdaki ifadelere katılma durumunuzu seçeneklerden sadece bir tanesini işaretleyerek cevaplayınız.

		Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum
6	Uluslar arası muhasebe standartları ile ilgili gelişmeleri takip ediyorum ve yeterli güncel bilgiye sahibim.					
7	BOBİ FRS hakkında yeterli bilgiye sahibim.					
8	BOBİ FRS'leri tam olarak uygulayabilirim.					
9	KOBİ TFRS'nin yerine BOBİ FRS'nin yayınlanmasını doğru buluyorum.					
10	BOBİ FRS'ler hakkında yayınlanan örneklendirici-bilgilendirici kitap, rapor gibi yayınların sayısı yeterlidir.					
11	BOBİ FRS'lere yönelik gerçekleştirilen eğitim, seminer, konferans vb. programların sayısı yeterlidir.					
12	BOBİ FRS'leri meslek mensuplarının kendi çabaları ile öğrenebileceklerini düşünüyorum.					
13	KOBİ TFRS ile BOBİ FRS arasında farklılık vardır.					
14	BOBİ FRS'ye göre düzenlenecek mali tablolar, mevcut düzenlenen mali tablolara göre farklılıklar içerecektir.					
15	BOBİ FRS mevcut muhasebe uygulamalarında önemli değişiklikler getirecektir.					
16	BOBİ FRS, mevcut muhasebe standartlarına göre daha sade ve kullanılabilir içeriğe sahiptir.					
17	BOBİ FRS, muhasebe uygulamalarını kolaylaştıracaktır.					
18	BOBİ FRS mesleki anlamda meslek mensupları açısından çok önemli ve gereklidir.					
19	BOBİ FRS sayesinde vergi amaçlı muhasebe yerine bilgi amaçlı muhasebe kullanılacaktır.					
20	BOBİ FRS ile işletmelerde kurumsallaşma artacaktır.					

<i>Anket formunun devamı</i>						
		Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum
21	BOBI FRS, meslek mensuplarının inisiyatif kullanmasını kısıtlamaktadır.					
22	BOBI FRS meslek mensuplarının iş yükünü artıracaktır.					
23	BOBI FRS ile mali tablolar daha da şeffaflaşacaktır.					
24	BOBI TFRS'ye göre düzenlenen finansal tabloların karşılaştırılması ve anlaşılması daha kolay olacaktır.					
25	BOBI FRS, muhasebe uygulamalarını ve mesleğin gelişimini olumlu					
26	BOBI FRS'nin karmaşıklığı muhasebe meslek mensuplarının bu standartları uygulamasında önemli bir zorluk oluşturmaktadır.					
27	Vergi mevzuatına uymayan düzenlemelerin varlığı BOBI FRS'nin muhasebe meslek mensupları tarafından uygulanmasında önemli bir zorluk oluşturmaktadır.					

EKLEMEK İSTEDİĞİNİZ DÜŞÜNCELER NELERDİR?

.....

.....

.....

.....